

IZ VELIKOG MLUNA.

Nashe lijepo spsbno-hrvatsko ime Jakac uzrok je malom 'incidentu'. Kako? U nasem selu dodje vecerat do sukoba na vrlo laki nam...

IZ BELJOVCI I CRNJEH.

To su vam, draga braco, dva sela. Oba sela imaju 10 kucnih brova. Krtime nemamo. A cemo nam niti ceste. Niti zrakoplov ne bi do nas došao...

IZ RASPORA.

Razdijelili smo sumu, što smo je prije zajednicki uzivali. Potrošili smo za tu diobu mnogo, mnogo tisuca. A sada se govori, da sve to ne će ništa vrijediti...

IZ PODGACA.

Nashe braca u dalekoj Argentini. Pisu nam iz Argentine: Dragi naš urednicki Molimo Vas, da javite u našu milu 'Istarsku Riječ'...

IZ BRGUDCA.

Sirotnici, ma potesni! - Naš pop. Mi smo ovdje odaljeni od svijeta. Malo tko došli ka nama. Ljeti malo, zimi ništa. Cude nam se, da kako možemo tu živjeti...

IZ OPATJE.

Zalost u obitelji. Nasu vrijednu i rodoljubnu obitelj Vrečko zadesila je teska nesreća: ovih dana umrla im je kćerka Marica...

IZ BUZEYA.

Jedna dvadesetogodišnjica. Buzetsko glazbeno društvo, koje postoji već 20 godina, 9. novembra 1905. odobrilo je biveće c. k. Namjestništvo u Trstu društvena pravila...

Franina i Jurina

Čovek s dugim bradom, blizu Mukdena

Čovek s dugim bradom, blizu Mukdena

Čovek z brad: Počekajte, da malo va se pridem. To će mi vi povedate, tako je čudnovato, da mi se va glave i va stumilhe meša...

Čovek z brad: A kemu je zostala pešakirija? Fr.: Rečanoam! Zlodeju, ča bi te oteli, da njim još i nju zamu. Ča bi onputa jili? Mustardu?

Čovek z brad: Jezusine! ča vi to mane povedate! A je pak to videl Franc Jožef? Jur.: Ni. Umri je nekoliko let prej. Čovek z brad: Škodaj Moral je videti! Nego ča ja tu delam. Vi bite morda malo i popušili ča ne? Na, tu vam je tabaka svake vrsti...

Čovek z brad: Pogorele su nam, kako i školi. Čovek z brad: Uprav da ču vas pitat: a ča j'zi školami od naše Družbi? Jur.: Rekli smo vam: Bog ju pomiluj! Čovek z brad: Ma je to moguće! A one silne, lepe kući? Jur.: Pomalo z njih melta pada, a okole njih trava raste.

Čovek z brad: A učiteljji? Jur.: Morali su napraviti sakunpak i podbrust peti. More se reć, da su danaska svi nekdanji družbini učiteljji z onu drugu stran, preko kufnina. Jur.: I nesamo družbini nego i malo manji svi oni drugi. Čovek z brad: Čaaaa? A deca? Jur.: Deca pomalo pozabljaju, ča su se jednaput navadili. Čovek z brad: Tako vi ste brižni. Fr.: I huje nego brižni! Čovek z brad: A ča govore moji Kastavci, oni od vaše bandi? Jur.: Ča govore? Niš ne govore! Čovek z brad: Dunke muče? Jur.: Još bi je to otelo, da muče! Vidi se, da živete dugo od nas! A znate vi, ča bi se dogodilo, da svi naši najedanput zamuknu i da jedan z drugim ne sprogovore besednice ni na pute ni pred crekvum? Čovek z brad: Ja ne znam, ča bi se dogodilo. Jur.: Reklo bi se, da je to propaganda.

Fr.: Ja — ja — prijatelju moji! Puhi nas je sve propaganda. Ako govoriš — je propaganda. Ako mučiš — je sopet propaganda. Ako pak pišeš — to je pak obor-propaganda.

Čovek z brad: Ja — ma onputa ča delate? Jur.: Ča delamo? Niš ne delamo. Plačamo štetiri, «rikeca mobile» i sve ča i kada. Čovek z brad: Ja, ma ča pak delaju vaš z stupniki? Jur.: Ter nimamo nego jednega, to je duštor Willan, iako je to muž, ki valja za dvajset drugih — ne more ni on mirakot delat. Zahvalimo Bogu, da ga imamo! Čovek z brad: Ča nimate nijednega drugoga? Fr.: A imalo još jednega, ma ta drži z onimi pokvarenemi popi, ki nas Talijanom tuže, da smo mi framasoni, samo zato, zat misle, da te nas Talijani natuč i da te nas napit uja od litini.

Čovek z brad: Ča se puli vas napijaju ljud z ujem od litini? Jur.: Ma ča vi dunke zaspravno niš ne znate? Prej je bilo tega puno više. Kada su fašisti prej tri leta marčali va Rim, bili su tako veseli, da su svakega našega čoveka, na tega bi se namerili, prilisili, da popje mericu uja od litini. Ja sam ga jedan jedini dan moral popit tri litiri. Čovek z brad: A je vam ča naskodilo? Jur.: A je — vragaj! Mane ne more niš naskoditi.

Čovek z brad: Čujete, prijateljji, to ča mi vi govorite, jako je zalosno. Ja bim pak rad, da vam ovo vreme, ča čete bit pu mane, projde ča bolje moguće. Ja ču vam dat potumat neč, ča smo dobil od Kinezi. To vam je nekakov hadšiti, ki va tako lepo omami, da pozabite na sve zlo od ovega sveta i sanjate i vidite samo najmileje i najdraže stvari. Fr.: A bi to moglo naskoditi? Čovek z brad: To se zna, da bi kada bi se več puti zimalo, ma za jednaput ne ču vam niš bit. I ja ču s vami potumat jednu porciju, pa čemo drugi put jedan drugemu povedat, ča smo va sme čuli i videli.

Jur.: Samo vi prinesite semo tu vašu pipu, pak ako će ki, ako ne će — ja ču potegnut dva tri puti, da malo vidim i tega zlodeja. Fr.: A bome ču i ja. Govore, da se je za kumpunjanji i on taneki ozemli. Alja dalje sero tu makinu, da malo vidim i ja to čudo. Čovek z brad: Ne sada još! To čemo pokle obeda. Ja grem tentoga pripraviti sve ča j' trebe. Jurina i Franina: Hote, hote — ma ne zaštantajte puno!

IZ PAZINSTINE.

Čuvajmo se težjih kleveznika! Ima kod nas još i danas tako dobrih, onako na starinski, ljudi, koji misle, da još čviki živimo u ono staro blaženo doba, kada su naima svi ljudi u selu i općini bili jednako učeni i neučeni, jednako hrabri i glatki. Ali to doba je prošlo, a došlo je ono prevrće himbe, falsarije. Kako ono u ratu: ljudi se skrivaju u rovovima, odakle pucaju u — i ubijaju; ljudi sada kao u ratu znaju klevetati, očerjavaju, pa čovek i sam ne zna, odakle mu je zapravo doletio kamen. Takovih zlih ljudi ima i u nas; i opet u nas imade još poštenih i poverljivih ljudi, koji ne poznaju ono gori rečeno «moderno ratovanje» sredstvom — počana jezika, spjinstva i denuncijanstva.

Na ove misli smo došli slušajući nekog našeg čovjeka, koji se onako baš bratski lužio i iziadao jednomu «sinjoru». Ovaj znade lipe po našu govornik, pak je to pravilo našeg čoveka. I taj naš čovek mu govori i govori: «Vi ste naš... pravi naš čovik; vi lipo po naše govorite» «Sinjor» je šutio, ali e skoro bio uvrijeden. Nije mu bilo drago, da ga drži naš čovek za Slavenu, Pak se zato i potaji drugomu čoveku: On me drži za Slavenu, a ja sam Italijan; otac i mati su me «čisti» Italijani.

PODLISTAK

BRANISLAV NUSIĆ: Jedno poglavje iz knjige: Tisuću devesto i petnaesta

—Dali što sam je ja kroz suze gledala — nastavi gospa u crmini posle duge, vrlo duge počivke ispunjene bolnim sećanjem — ili je malena varoška Mladenovac toga trenutka odista strašnu i jezovitu sliku prestavljala. Videla sam gomilu preplavenu, prestravlenu, uzasnutu, kako očajno napušta svoje domove u Beogradu zateču vatrenom kišom; provela sam onu strašnu noć u pustoj kući, preživela sam poslednje dane Skopja i onaj slom bez milu begunaca; videla sam i onaj slom bez nade i bez uteha na Kosovu — pa ipak, kada se setim one slike u Mladenovcu, ja ništa toliko užasno ne znam čime bih je usporedila. Mladenovac, koji je postao zbog Beograda, Palanke, Valjeva i cele Kolubare, licio mi je onoga trenutka na varoš pometenih, varoš sukanutih, koji su se i takali ulicama bez cilja, bez razloga, neznaajući kuda će, neznaajući šta će; licio mi je na logor spasenih davljenika, kojima iz očiju još nije išezao blešavi pogled

straha, koji još ne mogu da pojme da su živi jer do malo čas bili su pomireni sa smrću; licio mi je na nesretnu varoš, na koju se bilo srušilo breg i pretprao je, pa je hitno rasprokali te ono samonijavstvo, što je izaslo iz groba, ne uze sieto da pomiri svedlosti dana; i ča mi je na ogromni marvinjak, koji je «gizala» teska stopala sile pa se mirati pomeli i žure nezvevreho na sve strane, neznaajući gde će, neznaajući šta će. Možda je tako meni izgledalo — veli nesretna ma ka — jer sam sve to gledala kroz suze, noseći na rukama mrtvo dete i luta ču i sama sa malim mrtvacem u naručaju, neznaajući gde ću i neznaajući šta ću. Iša sam kroz ulice i zastajala na ulgovima, sedala sam na kamen da se odmorim i opet se dizala i išla. Svako se osvrtao za mnom, svako me je čudno pogledao pogledom sažaljenja, koji ne teši no draži boli. Rekoste mi, da idem u bolnicu, da predam mrtvace na sahranu. Otišla sam, ali mi tam rekoste, da te to vojna bolnica i upute me u općinu. Rekoste mi da nadjem sveštenika i otišla sam u crkvu. Ali ga tamo ne beše, crkva je bila zatvorena. Najzad mi rekoste, da idem načelniku vojne stanice i u e uputiti nemu. Svet me je žalio što se toliko mučim, a nje ni slutio, koliko mi je sebičnoga zadovoljstva pričinjavalo ovo lutanje, koje mi je odagalo rastanak sa dragim teretom. Čisto bi me oveselilo kad bi mi rekli: Ne može ovde u Mladenovcu ništa biti od sahrane, moraći u Jagodinu, Cupriju, Paraćin, Niš! Što dalje, samo što dalje. Kada sam pošla ka načelniku stanice, ja sam čisto strahovala da me on ne predurselne ljubavno i sa sažaljenjem, da mi ne šćepa mrtvace iz naručja i reče: Dobro, ženo, ti sad idi, mi ćemo svršiti svoje! Naša sam zgradi, u kojoj je vojna stanica po onoj gomili u kojima i naroda, koji se tiskao pred njom. Probila sam se kroz te gomile, jer se svet rasklanjao pred malim mrtvacem i skidao je kapu i šaputao je: «Bog neka ga prosti!» Došla sam ga i hranila, negovala i podizala, da mi životom svojim probi a put u životu, a ono se evo smrću svojom oduzeu nesretnoj majci! Gomila je bila na ulici, u zgradi još veća. Tiskalo se i vrtlo kao u košnici; tesko je bilo i doći do načelnikovih vrata, a tesko ostati u toj gomili. Zagusivnja vojna od ljudskog znoja, pokislog odla, koje se pušti i isparava i moćnih obokica i opakaca. Od teskog zadaha čovek da posrne, a neka jara bije iz gomile i žagor lici na kloketanje kazana, koji ključa. Uznela sam najzad mrtvace više glave i pošla sam. Gomila se razmicala, propuštala se, nekako čak reče glasno: «Puštajte, ljudi, ovu nesretnu majku!» Uš sam u kancelariju. Nisam ni reći pro-

govorila, nije ni bilo potrebno. Načelnik u video i razumeo. Poudio mi je stolicu u sednem i dozvao jednog obezvanika, koji je bio tu na službi, te ga poslao da dozove kmetu. Taj jedan čas čekanja u kancelariji i načelnikovoj izveo mi je preč oči sve nevolje sabranu. U tom saznanju, da nisam bila samo objadna ma ka. Izgledalo mi je u tome času kao da se tu, u Mladenovcu, sabrali tole čoveka matera i tragedije sve dece. I to je ono samo, što sam ja za jedan čas videla, a koliko je nevolja pre mene protekla i koliko će još poste mene proteći! — Eto, videli — veli mi načelnik — ne mogu da stignem ni da utešim, a kako li da pomognem! A svetluna kula u kancelariju, i moji, kumi bogoradi, žali se, traži zahteva, te još se ne može ni nadgovorati, a kako bi učinili sve. Vratila se kancelarijska svaki čas otvaraju da kad god se otvore, dopire otud s ojač ozatek i zagusivji vazduh i brucanje ko iz košnice. Međi čak ona soba, u kojoj sam bila, nije ni lčila na kancelariju, pre mi je Petla na mućevanje, jer sam saosećala sa svakim. Eto, čije sam nevolju toga časa saznela. Možda je sam Bog hteo sve to tako da bude da bi mene očuvao u bolni Hvala mi!

Nisam zapamtila sve one nevolje, koje su

Spjeha i — kontra spjeha u svjetskom ratu

Jedna od najvećih ali i najinteresantnijih grafičkih bitaka bila je i bitka domovinske tuđin... Tako bar tvrdi bivši austrijski general M. H. Borneo u svojoj brošuri 'Spjeha u svjetskom ratu'...

Književnost i umjetnost

Književnost i umjetnost — Josip A. Kraljić istražuje... Gosp. I. A. Kraljić poznati naš istarski učitelj i narodni radnik izdao je zbirku pesama...

Spjeha i — kontra spjeha u svjetskom ratu

Spjeha i — kontra spjeha u svjetskom ratu... Jedna od najvećih ali i najinteresantnijih grafičkih bitaka bila je i bitka domovinske tuđin...

Književnost i umjetnost

Književnost i umjetnost — Josip A. Kraljić istražuje... Gosp. I. A. Kraljić poznati naš istarski učitelj i narodni radnik izdao je zbirku pesama...

Spjeha i — kontra spjeha u svjetskom ratu

Spjeha i — kontra spjeha u svjetskom ratu... Jedna od najvećih ali i najinteresantnijih grafičkih bitaka bila je i bitka domovinske tuđin...

Književnost i umjetnost

Književnost i umjetnost — Josip A. Kraljić istražuje... Gosp. I. A. Kraljić poznati naš istarski učitelj i narodni radnik izdao je zbirku pesama...

Spjeha i — kontra spjeha u svjetskom ratu

Spjeha i — kontra spjeha u svjetskom ratu... Jedna od najvećih ali i najinteresantnijih grafičkih bitaka bila je i bitka domovinske tuđin...

Književnost i umjetnost

Književnost i umjetnost — Josip A. Kraljić istražuje... Gosp. I. A. Kraljić poznati naš istarski učitelj i narodni radnik izdao je zbirku pesama...

U NASOJ UPRAVI mogu se dobiti ove knjige: Kise iskare "Miriam" na Ričcu; Medjelma Ekvandje L. 2.— Lurd od Bertrina, vezano L. 10.— Sveta Keća a Loretu (Dunajski), vezano L. 10.— Zarijaci (Manzoni) L. 8.— Život S. Ante Pad. L. 2.— Sveti Franjo (Jägermen) L. 5.— Vencići (razni) L. 1.— L. 650, Sveti Rat (proti jantinaru) L. 1.— Drugi život knjižice, koje imademo u zalihi. Za popis knjiga i naručbe obratite se na upravu.

POZORI Slavno općinstvo mjesta i okolice upozoravaju: da mi je došlo svake vrste poluglavčar omara, kreveta itd. Došla mi je također cinkana stara žica za ložu. Koji su me pitali, nekta se požure sa narudžbom. Moja trgovina nalazi blizu ka zališta. — Benedikt Lovričić, trgovac. Pazin.

KUPUJEMO i plaćamo po najvišim cijenama drva za ogrijev, drveni ugljen, hrastova i bukova debla, suhe perunke, med, mlijeko, jaja, maslo itd. Komitet Trgovačko Društvo, Trieste, via Rattnera 4.

PRODAJE SE POSIED kod Sv. Ivana u Trstu, na vrlo lijepim položajima. Obuhvaća 3000 četvornih klaftara, vinograd, 2 kuće vodit. Oglasiti se u gostionici 'Suban' u Sv. Ivanu kod Trsta.

Širite „Istarsku Rijec“ ALOJZIJE POVH PIAZZA GARIBOLDI 2, prvi kat Telefon 3-29 Najveće skladište satova i zlatnih predmeta u Trstu Prodaje i na obroke

Trgovina koža i raznih postolarskih potrepština FRAN CINK Trst - Trieste, Via Udine 49 diži u svom skladištu svake vrste u tu struku zasjecajuće robe uz najnižu dnevnu cijenu. Područna brza i točna. Područna brza i točna.

Zlato, srebro, krune, platin i umjetne zubove kupuje Zlatar ALBERT POVH Trst, Via Mazzini 46

RIJEČKA PUČKA BANKA D. D. Piazza Dante - FIUME (RIJEKA) - Piazza Dante Glavnica: Lit. 10.500.000 — potpuno uplaćenih Prima štedne uloške uz najpovoljnije uvjete. Podijeljuju zajmove na vrijednosne papire te se uopće bavi svim bankovnim i štedioničnim poslovima. Telefon br. 7-34. - Dopisništvo br. 10-49 - Ravateljstvo br. 6-57 Interurban br. 797

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA Telefon: 5-18 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre, 11 Telefon: 5-18 PODRUŽNICE: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split CENTRALA u LJUBLJANI Dionička glavnica i pričrva: 60.000.000 dinara. Bavi se svim bankovnim poslovima. Prima uloge na uložne knjižice, te ih ukamačuje sa 4% a uloge na tekuće račune sa 4 1/2%, neto. Za otkaz vezanih uložaka plaća postotke po dogovoru. Izvršuje burzne naloge i daje u najam sigurnosne kubijske (SAFES) Blagajna je otvorena od 9h-12.50 i od 14h-16 sati